

Діагностика кризи ліквідності банків на основі оцінювання компонентного складу їх ліквідності

Юлія Сергіївна Ребрик,
старший викладач кафедри фінансів і кредиту
Черкаського інституту банківської справи
Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ),
кандидат економічних наук

Анотація. Досліджено передумови впровадження методичних підходів до діагностики кризи ліквідності банків. Уточнено сутність кризи ліквідності банків і запропоновано класифікацію її видів. Запропоновано методичний підхід до діагностики кризи ліквідності в контексті видової структури.

Ключові слова: криза ліквідності банку, діагностика кризи, буфер ліквідності, урівноважувальний потенціал ліквідності банку.

Постановка проблеми. В умовах політичної та соціальної напруженості в Україні спостерігається різке погіршення макроекономічних показників, зокрема, падіння реального ВВП за I квартал 2014 року становить 1,1%, зростання індексу споживчих цін за січень – серпень – 12%, обсяг промислової продукції з початку року скоротився на 5,8%. Суттєвим є зниження обсягів експорту та імпорту товарів і послуг на 6 та 18% відповідно. Крім того, статистичні дані показують зниження обсягу капітальних інвестицій на 17,5%. Також спостерігається зростання кількості збиткових підприємств, частка яких становить 45,4%, а загальний обсяг збитків у 3,9 раза більший, ніж попереднього року. На фоні погіршення показників соціально-економічного розвитку країни триває ескалація кризових явищ на фінансових ринках. Зокрема, спостерігається нестабільність на валютному ринку, про що свідчать значні девальваційні коливання національної валюти за останній місяць у середньому на 12%. Нестабільність на валютному ринку, поряд із значними інфляційними процесами, змушують населення і суб'єктів господарювання забирати кошти з банківських установ. Так, з початку року вплив депозитних ресурсів банків становив близько 101 млрд грн, у тому числі у вересні – 6,4 млрд грн. Зазначені тенденції свідчать про суттєві проблеми в банківській системі та вимагають упровадження ефективних механізмів діагностики кризових явищ у банках з метою оперативного та адекватного реагування в умовах зростаючої нестабільності зовнішнього середовища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сучасному етапі дослідженню проблеми діагностики кризових явищ приділяється увага великої кількості науковців, зокрема, Г. Камінські, С. Лізондо, К. Рейнхарта [1], М. Кизима [2], Н. Морозової [3], С. Ніколенко, В. Губачова, Т. Гудзя [4], В. Прохорової, О. Крупчатникова [5], Б. Сербиновського [6] та ін.

Однак зазначимо, що вивченням методологічних засад діагностики криз займаються, в основному, у розрізі антикризового менеджменту підприємств. У банківській сфері ведуться розробки моделей діагностики банкрутства банків як превентивних інструментів державного банківського регулювання. Поряд із

тим, недостатньо уваги приділяється практичним аспектам механізму діагностики кризи ліквідності з урахування специфіки прояву та особливостей управління.

Метою статті є розробка методичного підходу до діагностики кризи ліквідності в банківських установах на основі оцінювання компонентного складу ліквідності.

Виклад основного матеріалу. В умовах інтенсифікації дії деструктивних соціально-політичних факторів і на фоні ескалації макроекономічної нестабільності банки особливо гостро відчують потребу в задоволенні власного дефіциту ліквідності. Зазначене обумовлено тим, що за таких умов функціонування економіки відбувається:

а) зростання впливу депозитних ресурсів населення внаслідок зростання недовіри населення до банків, а також через виникнення девальваційних та інфляційних очікувань населення;

б) зростання впливу коштів суб'єктів господарювання через зниження їхньої ділової активності або внаслідок банкрутства;

в) загострення конкурентної боротьби за фінансові ресурси між урядом країни і банками, оскільки в умовах макроекономічної нестабільності зростає дефіцит бюджету, на покриття якого держава випускає боргові цінні папери.

Варто зауважити, що на стан ліквідності банку, поряд із внутрішніми факторами (зокрема кредитно-інвестиційна політика, політика управління витратами, якість активів банку, стан та якість депозитної бази, незбалансованість активів за сумами, строками і валютами, репутація банку на ринку, рівень капіталізації банку, стан високоліквідних активів тощо), впливають і зовнішні (стан макроекономічного середовища, фінансовий стан банків, рівень довіри населення до банків, рівень платіжного обороту суб'єктів господарювання, грошово-кредитна і валютна політики тощо). Причому останні є неконтрольованими і створюють більшу загрозу для фінансової безпеки банків та ліквідності банківської установи зокрема. Крім того, зовнішні фактори формують передумови побудови стратегії управління ліквідністю банку.

На даний час проблеми з ліквідністю спостерігаються майже в усіх банках України. Досвід вітчизняної банківської діяльності показує, що проблеми з ліквідністю у фазі їх загострення призводять спочатку до погіршення фінансової стійкості банку, а потім і до його ліквідації (табл. 1).

Таблиця 1
Перелік банків України у стані ліквідації станом на 01.10.2014 [7; 8]

Назва банку	Група банку (за розміром активів)	Дата відкликання банківської ліцензії
1. АТ «Градобанк»	4	14.07.2000
2. ПАТ АБ «Синтез»	4	03.11.2010
3. ПАТ «КБ «Володимирський»	4	31.08.2011
4. ПАТ «КБ «Соцком Банк»	4	21.10.2011
5. ПАТ «Банк Столиця»	4	31.01.2012
6. ПАТ «Інноваційно-промисловий банк»	4	02.03.2012
7. ПАТ «АКБ «Базис»	4	28.08.2012
8. ПАТ «Ерде Банк»	4	09.01.2013
9. ПАТ «Банк Таврика»	3	20.03.2013
10. ПАТ «КБ «Даніель»	4	15.04.2014
11. «ПАТ «Реал Банк»	3	21.05.2014
12. ПАТ «Брокбізнесбанк»	2	10.06.2014
13. ПАТ Банк «Меркурій»	4	12.06.2014
14. ПАТ «Банк Форум»	2	13.06.2014
15. ПАТ КБ «Інтербанк»	4	23.07.2014
16. ПАТ «Західкомбанк»	4	23.07.2014
17. ПАТ «Автокразбанк»	4	29.08.2014
18. ПАТ «КБ «Промекономбанк»	4	08.09.2014
19. ПАТ «Старокиївський Банк»	4	18.09.2014
20. ПАТ «КБ «Південкомбанк»	2	24.09.2014

Дані табл. 1 свідчать, що з початку поточного року було розпочато 11 процедур ліквідації банків, проти двох 2013-го і трьох – 2012 року.

Крім того, про погіршення фінансового стану банків свідчить тенденція до зниження прибутковості їхньої діяльності (рис. 1).

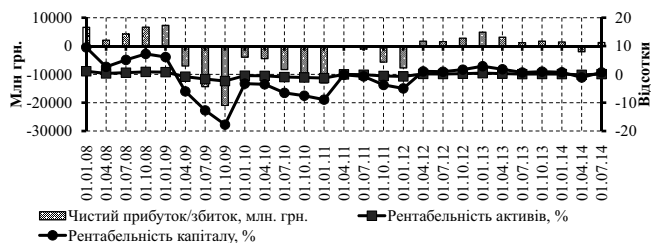

Рис. 1. Динаміка показників ефективності діяльності банків України за період з 01.01.2008 до 01.07.2014 [9]

Так, на фоні значного погіршення якості активів банків і формування значних резервів за наданими кредитами, уже за результатами діяльності I кварталу 2009 року, збитки банків перевищили 7 млрд грн. Максимальний рівень збитків спостерігався у III кварталі 2009 року – майже 21 млрд грн. Зазначені тенденції продовжувалися протягом трьох років і лише почина-

ючи з 2012-го банки України почали показувати позитивний фінансовий результат. Однак уже за I квартал 2014 року банки отримали збиток у розмірі 1 991,9 млн грн. Також слід відмітити, що станом на 01.07.2014 загальна сума збитків банків становить більше ніж 5,3 млрд грн. При цьому кількість збиткових банків становить 35 одиниць, зокрема три із них є системними (табл. 2).

Таблиця 2
Показники фінансового результату за групами банків України станом на 01.07.2014 [9]

Група банків	Кількість банків, од.	Збиткові		Прибуткові	
		кількість банків, од.	сума збитків, млн грн	кількість банків, од.	сума прибутків, млн грн
1	15	3	-1 491,77	12	3 346,08
2	18	6	-2 301,46	12	887,49
3	22	1	-87,65	21	1 095,70
4	118	25	-1 477,14	93	1 282,06
Усього	173	35	-5 358,02	138	6 611,33

Крім того, спостерігається поступове скорочення обсягу високоліквідних активів, що свідчить про погіршення стану ліквідності банків (рис. 2).

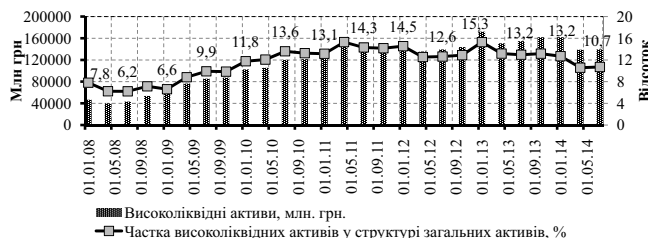

Рис. 2. Динаміка високоліквідних активів банків України за 2008–2014 роки (станом на початок кварталу) [9]

Причому, як видно з рис. 2, падіння обсягу високоліквідних активів банків спостерігається з початку 2014 року. Так, станом на 01.07.2014 частка буферу ліквідності банків становила 10,7, проти 13,2% на початку року, що свідчить про її зниження майже до рівня кризового значення 2009–2010 рр.

Слід зауважити, що ресурсна база банків України формується, в основному, за рахунок депозитних коштів фізичних та юридичних осіб. За дев'ять місяців звітного року вплив депозитів становив 104 млрд грн, а це близько 30% депозитів усієї банківської системи. Крім того, унаслідок зростання недовіри населення до банків в умовах дефляційних та інфляційних процесів спостерігається значний вплив депозитів населення з банківської системи України (рис. 3).

Зазначені тенденції свідчать про зростання загроз виникнення системної кризи ліквідності та необхідності здійснення перманентної діагностики кризових явищ у банку з метою подальшого оперативного реагування і недопущення ескалації кризи в банку.

Слід зазначити, що від масштабності дефіциту ліквідності банків та наявності джерел його покриття

залежать форма і рівень прояву кризи ліквідності як окремих банків, так і банківської системи в цілому.

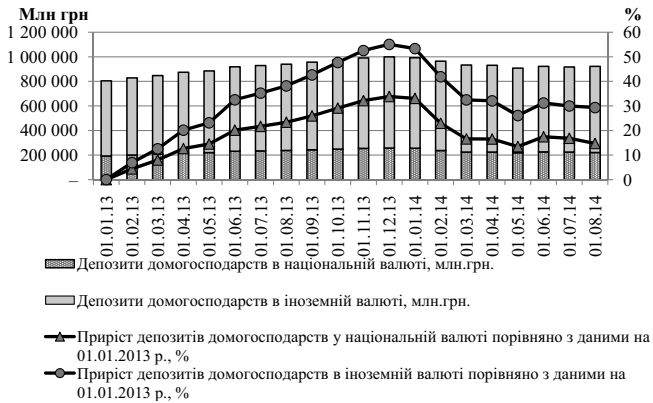

Рис. 3. Динаміки депозитів домогосподарств у розрізі валют за період 2013–2014 рр. [10]

У контексті формування методичного підходу до діагностики під кризою ліквідності будемо розуміти стійку неспроможність банку безперервно виконувати зобов'язання, що виникають у процесі його діяльності як фінансового посередника і як суб'єкта господарювання, невчасне або неадекватне реагування на яку може призвести до значного погіршення його фінансового стану, а у крайньому випадку – до банкрутства.

З метою формування методичного підходу до діагностики кризи ліквідності банку пропонуємо чітко виділяти дворівневий об'єкт оцінки, перший рівень якого представлений операційною ліквідністю банку, другий – урівноважуваним потенціалом ліквідності банку.

Так, операційна ліквідність банку – це грошові кошти, що генерується у процесі виконання його клієнтами і контрагентами контрактних зобов'язань та використовуються ним для розрахунку за власними зобов'язаннями як фінансового посередника і як суб'єкта господарювання. Операційна ліквідність має договірний характер, тому буде розглядатись як первинний рівень.

У свою чергу, урівноважуваний потенціал ліквідності банку – це грошові кошти, що залучаються з метою покриття дефіциту операційної ліквідності на визначених часових горизонтах. Він має поведінковий характер, оскільки залежить від конкретного стану операційної ліквідності та умов залучення необхідного фондування і є вторинним рівнем об'єкта діагностики.

У той час як операційна ліквідність залежить від бізнес-стратегії банку та обраної бізнес-моделі, урівноважуваний потенціал ліквідності є похідним від плану фондування дефіциту ліквідності, що забезпечує виконання запланованої діяльності і досягнення стратегічних цілей на більш тривалий період.

Ураховуючи різноманітність джерел фондування і специфіку їх залучення, пропонуємо конкретизувати компонентний склад урівноважуваного потенціалу ліквідності, до якого будемо відносити:

- буфер ліквідності (активи в найбільш ліквідній формі, що резервується банком з метою опера-

тивного покриття очікуваних і неочікуваних потреб у ресурсах, які виникають на короткостроковому часовому горизонті, зазвичай, не більше ніж 30 днів);

- купівельну ліквідність (ресурси, залучені на міжбанківському ринку; отримані кредити від НБУ; ресурси, залучені шляхом випуску боргових цінних паперів, і кредити, отримані на міжнародних фінансових ринках);
- ресурси власників (грошові кошти, що залучаються для поповнення статутного капіталу банку, і ресурси, що отримані на умовах субординованого боргу).

З урахуванням дворівневого об'єкта діагностування пропонуємо виділяти такі види криз ліквідності:

- 1) за характером прояву:
 - а) латентна криза ліквідності;
 - б) явна криза ліквідності;
- 2) за інтенсивністю прояву:
 - а) явна слабка криза ліквідності;
 - б) явна помірною криза ліквідності;
 - в) явна важка криза ліквідності.

Діагностика виникнення і розвитку кризи ліквідності здійснюється у процесі дослідження стану та якості операційної ліквідності й урівноважуваного потенціалу ліквідності, а також стану та якості окремих їхніх компонентів.

Так, характерним для латентної кризи ліквідності буде негативна динаміка показників діяльності банку, що проявляється через тенденцію тривалого дефіциту операційної ліквідності. Зазначене супроводжуватиметься такими процесами у фінансовій діяльності банку:

- відсутній приріст депозитної бази поряд із позитивним приростом кредитного портфеля;
- очікується вплив коштів великих клієнтів;
- існує інформація щодо можливого погіршення якості кредитного портфеля у зв'язку з невиконанням умов договору великими позичальниками;
- очікується негативна динаміка на фінансових ринках.

У разі ідентифікації в банку латентної кризи ліквідності у процесі факторного аналізу необхідно оперативно виявити деструктивні чинники і прийняти необхідні управлінські рішення щодо нейтралізації впливу зазначених чинників на фінансовий стан банку.

Порівняно із латентною, явна криза ліквідності буде характеризуватися помітною динамікою розвитку кризових явищ у діяльності банку. Цей вид кризи легко ідентифікується, але виникають проблеми щодо її подолання.

Явна слабка криза ліквідності проявляється в тенденціях стійкого дефіциту операційної ліквідності. Крім того, виникають проблеми з окремими компонентами урівноважуваного потенціалу ліквідності, зокрема:

- ідентифікується недотримання внутрішніх лімітів буфера ліквідності;
- ускладнюється залучення купівельної ліквідності банку.

Основними ознаками слабкої кризи ліквідності є:

- стійка негативна динаміка значень внутрішніх лімітів та/або нормативів ліквідності банку;
- значне зниження обсягу депозитних ресурсів банку, у тому числі відплив коштів великих клієнтів;
- проблемність залучення фінансування на міжбанківському кредитному ринку за середньоринковими процентними ставками;
- стійка тенденція до погіршення якості кредитного портфеля банку тощо.

Також необхідно проаналізувати внутрішні та зовнішні можливості банку для подолання цього виду кризи. Якщо таких можливостей недостатньо, криза ліквідності повинна оцінюватися як помірна чи важка.

Явна помірна криза ліквідності характеризується стійким дефіцитом операційної ліквідності. Окрім того, у процесі здійснення аналізу стану та якості компонентного складу урівноважуваного потенціалу ліквідності ідентифікується суттєве вичерпання буфера ліквідності чи купівельної ліквідності банку. За таких умов внутрішніх можливостей банку недостатньо для подолання кризи, тому потрібна фінансова підтримка власників.

До основних ознак, що ідентифікують помірну кризу ліквідності банку, належать:

- стійка тенденція щодо невиконання банком нормативів ліквідності, а також установлених внутрішніх лімітів ліквідності;
- неможливість залучення фінансування з міжбанківського ринку за середньоринковими процентними ставками;
- скорочення лімітів кредитування, відкритих на банк його банками-контрагентами;
- суттєве зменшення обсягу залишків на рахунках клієнтів.

Характерними рисами явної важкої кризи є хронічний дефіцит операційної ліквідності та повне вичерпання всіх компонентів урівноважуваного потенціалу ліквідності. За умов цього виду кризи дефолт банку неминучий. Необхідним є залучення зовнішніх механізмів санації, зокрема, введення тимчасової адміністрації, пошук нового інвестора тощо.

Ознаками явної важкої кризи ліквідності є:

- прискорений відплив клієнтських депозитів;
- неможливість залучення фінансування з міжбанківського ринку;
- неможливість залучення ресурсів власників;
- загальні зобов'язання банку перевищують обсяги його урівноважуваного потенціалу ліквідності.

Слід зауважити, що зазначений підхід до виявлення кризи ліквідності є простим у застосуванні і дає можливість оперативно виявляти впливи деструктивних факторів на ліквідність банку та приймати адекватні управлінські рішення щодо їх нейтралізації. Однак для більш глибокої діагностики кризи ліквідності банкам слід застосовувати й інші методи діагностики, зокрема, графічний аналіз, дискримінантний аналіз, моделі класифікаційних дерев, рейтингові оцінки, діа-

гностичні матриці фінансової рівноваги, кластерний аналіз, моделі попереджуваних індикаторів кризи [11].

Графічний аналіз передбачає побудову графіків, діаграм чи гістограм за показниками, які обираються для дослідження з метою визначення загальної динаміки значень показників. Побудова діаграм дає можливість наочного представлення результатів аналізу та формує інформаційну базу для здійснення експертного прогнозування. Однак недоліком цього методу є обмеженість проведення комплексної оцінки і складність прогнозування, що обумовлено обмеженістю інформації.

Дискримінантний аналіз базується на побудові дискримінантної функції, аргументами якої є фінансові коефіцієнти, що є факторами-стимуляторами виникнення кризи. Функція будується з урахуванням вагомості кожного фактора-стимулятора кризи. Цей метод дозволяє прогнозувати латентну кризу і забезпечує однозначність трактування результату на основі застосування ключа інтерпретації, розробленого для визначеного інтегрального показника дискримінантної функції. Дискримінантний аналіз може бути представлений методикою Альтмана, методикою Таффлера, дискримінантною функцією Бівера, методичним підходом до оцінки банкрутства Ліса, а також методикою вітчизняного вченого О. Терещенка тощо. Однак недоліком є проблема застосування цього методу в банківській діяльності, оскільки він вимагає значного масиву історичних даних для побудови моделі дискримінантної функції.

Рейтингові оцінки дозволяють оцінити фінансовий стан банку чи окремі напрями його діяльності на основі синтезованого показника – рейтингу, розрахованого в балах. Рейтинг дає змогу узагальнити результати оцінки за кількісними та якісними показниками, що обрані для дослідження. Недоліком цього методу є суб'єктивність оцінки у процесі відбору досліджуваних показників, критичних точок для їх значень і вагових коефіцієнтів.

У практиці діагностики кризи виділяють такі види рейтингових оцінок, як модель оцінки надійності банку В. Кромонава, моделі оцінки фінансового стану банків – CAMELS; SCOR; PATROL; SEER; ORAP тощо.

Відносно новим у науці є розробка різних методичних підходів здійснення кластерного аналізу. Слід зазначити, що головною метою кластерного аналізу є розмежування загальної множини об'єктів дослідження на так звані «кластери», у розрізі яких об'єкти мають спільні характеристики. На основі застосування кластерного аналізу можливим є визначення фінансового стану банку, порівнюючи його з іншими банками того самого кластера. Варто наголосити, що зазначений аналіз дає високий рівень візуалізації представлення даних і відносно простий у застосуванні, оскільки здійснюється на базі спеціалізованого програмного забезпечення. У практиці діагностики криз застосовуються такі методи, як графові і статистичні алгоритми кластеризації, алгоритми сімейства FOREL, ієрархічна кластеризація (таксономія), нейронна мережа Кохонена, ансамбль кластеризаторів,

алгоритми сімейства KRAV, EM-алгоритм, алгоритм, заснований на методі просювання, тощо.

Слід зазначити, що кластерний аналіз має низку недоліків, зокрема: метод унеможлиблює отримання числового результату, вимагає значного масиву даних для здійснення кластеризації та є незрозумілим для дослідника, оскільки в основі кластеризації лежить принцип «чорного ящика».

Не набули значного поширення, але можуть застосовуватись у процесі діагностики кризи діагностичні матриці фінансової рівноваги. Цей метод базується на побудові в координатній площині визначеного співвідношення двох показників чи оціночних агрегатів, які характеризують фінансовий стан банку. У межах цієї площини матриця розподіляється на певну кількість квадрантів, диференційованих за рівнем розвитку кризових явищ. У процесі діагностики загроза розвитку кризи визначається залежно від поточної позиції банку в матриці та прогнозування її зміни на основі історичних даних.

У вітчизняній науковій думці діагностичні матриці фінансової рівноваги представлені матрицею «рентабельність – платоспроможність» О. Ю. Проскури, матрицею «ліквідність – рентабельність» Л. А. Костирко і матрицею «економічний прибуток – ефект фінансового важеля» К. І. Залогої.

Слід відзначити, що побудова матриць фінансової рівноваги дає можливість наочного представлення результатів і забезпечує прогнозування напрямку розвитку банку. На нашу думку, суттєвим недоліком цього методу діагностики є обмеженість застосування оціночних показників, оскільки розглядаються лише два показника у двовимірній координатній площині.

Моделі класифікаційних дерев передбачають наявність так званих «гілок» значень цільової функції та умов переходу до них відповідно до критерію істинності, попередньо встановлених експертним шляхом. Варто зазначити, що метод забезпечує високий рівень наочності та легкість інтерпретації результатів. Моделі класифікаційних дерев у міжнародній практиці представлені моделями CART; моделями типу Random forest, Stochastic Gradient Boosting, TreeNet та ін.

Однак слід зауважити, що застосування моделей класифікаційних дерев формує високий рівень суб'єктивізму дослідження, супроводжується надмірною кількістю процедур оцінки та характеризується складністю у виборі оціночних питань на кожному рівні ієрархії і вимагає від експертів високого рівня професіоналізму.

Останнім часом зарубіжні і вітчизняні науковці все більше уваги приділяють розробці моделей попереджуваних індикаторів кризи. Прикладами таких моделей є сигнальний підхід (моделі Г. Камінські, К. Рейнхарда; Б. Айхенгіна, А. Роуза, С. Дробішевського, П. Труніна), модель Д. Даймонда, П. Дібвіга, моделі дискретного вибору (моделі Б. Гонзалес-Хермосілло, А. Берга, К. Паттіло) та інші. Хоча зазначені моделі мають високу прогностичну силу щодо ідентифікації криз, однак у більшості випадків вони розробляються для прогнозування системних фінансових криз. Тому необхідним є розробка методичних підходів до діагностики кризи в банку на базі моделей попереджуваних індикаторів кризи.

Висновки. Ураховуючи високий рівень нестабільності на вітчизняних фінансових ринках, що обумовлено, насамперед, соціально-політичною напруженістю у країні та погіршенням стану макроекономічного середовища, банки перманентно перебувають у стадії латентної кризи ліквідності, а деякі і в стадії явної важкої кризи ліквідності. З метою недопущення ескалації кризи ліквідності, яка може трансформуватись у кризу неплатоспроможності й зумовити банкрутство банку, важливим є впровадження на постійній основі ефективних методик до діагностики як латентної, так і явної криз.

Запропонований підхід до діагностики кризи ліквідності на основі визначення стану операційної ліквідності та урівноважуваного потенціалу ліквідності є достатньо простим у розумінні, але дає можливість оперативно відслідковувати кризові процеси в банку з урахуванням впливу внутрішніх і зовнішніх факторів. Перспективними напрямками дальших досліджень є розробка моделей попереджувальних індикаторів кризи ліквідності банку.

Список використаних джерел

1. Kaminsky G. Leading Indicators of Currency Crises / G. Kaminsky, S. Lizondo, C. Reinhart // IMF Staff Papers. – 1998. – Vol. 45 (March). – P. 1–48.
2. Кизим Н. А. Оценка и прогнозирование неплатежеспособности предприятий : монография / Н. А. Кизим, И. С. Благу, Ю. С. Копчак. – Х. : ИНЖЭК, 2004. – 144 с.
3. Морозова Т. Ю. Особенности инспекционной деятельности: диагностика слабого банка [Электронный ресурс] / Т. Ю. Морозова. – Режим доступа : www.reglament.net/bank/mng/2010_4.htm.
4. Ніколенко С. С. Діагностика в антикризовому управлінні / С. С. Ніколенко, В. П. Губачов, Т. П. Гудзь // Економіка: проблеми теорії та практики : зб. наук. пр. – Дніпропетровськ : ДНУ, 2005. – Вип. 201. – Т. 4. – С. 882–889.
5. Прохорова В. В. Прогнозування банкрутства як складова антикризового фінансового управління / В. В. Прохорова, О. С. Крупчатніков // Економічний простір. – 2009. – № 23/2. – С. 103–110.
6. Сербиновський Б. Ю. Діагностика стану підприємства: теорія і практика / Б. Ю. Сербиновський, А. Е. Воронкова. – Харків : ІНЖЕК, 2008. – 520 с.
7. Тимчасова адміністрація та ліквідація банків [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.fg.gov.ua/payments>.
8. Перелік банків України, які знаходяться на ліквідації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=75473&cat_id=40259.

9. Дані фінансової звітності банків України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/Bank_supervision/index.htm.
10. Депозити, залучені депозитними корпораціями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua/Statist/sfs.htm>.
11. Ребрик Ю. С. Особливості сучасних підходів до діагностики кризових явищ у банку / Ю. С. Ребрик // Формування ринкових відносин в Україні. – 2012. – № 12. – С. 117–122.

Summary. In the article the implementation preconditions of the methodological approaches to bank liquidity crisis diagnostics are investigated. The essence of the bank liquidity crisis is clarified and classification of its species is proposed. The methodological approach to the liquidity crisis diagnosis in the context of the specific structure is suggested.

Keywords: bank liquidity crisis, crisis diagnostics, liquidity buffer, counterbalance bank liquidity potential.